Parshat Noach: The Extent of Empathy

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

1. Moms are from Mars, Noah's Ark: Terror Never Looked So Cute

I don't care if you're Christian, Muslim, Buddhist, or worship the ways of the Jedi, I'm sure you've heard of Noah's Ark. It's the biblical story where Gd tells Noah there's going to be a huge flood, then instructs him to build a huge ark so he can save his family and two of each animal on earth. It's a pretty popular tale, and I have a huge problem with that. Let me explain. Back in the day when I was birthin' babies, the Noah's ark theme was a huge nursery room favorite. It still is. A wealth of Noah's ark products are out there for purchase: crib bedding, lamps, pillows, pictures – all featuring cute little animals walking two-by-two into the ark. As for books? Holy smoke! There are dozens, all aimed at the younger set. There are a bunch of toys, too. Even Fisher-Price makes an adorable play set complete with Noah, the ark and animals.

So what's my problem? THE FACT THAT NOAH'S ARK IS ONE OF THE MOST HORRIFIC STORIES IN THE BIBLE. Gd condemns everyone. There's a huge flood. A fraction of life survives while everyone else DROWNS. This is the stuff bed time stories are made of? This is the story we push on our children?

2. For a more technical shiur on our midrash: https://www.yutorah.org/sidebar/lecture.cfm/814252/

Splitting Noach's Family

3. Bereishit 6:18

וַהָקמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתָּךְ וּבָאתָ אֶל־הַתֵּבָה אַתָּה וּבָנֶיךְ וְאִשְׁתְּדְּ וּנְשִׁי־בָנֶיךְ אִתָּךְ:

And I will uphold My covenant with you, and you will come to the boat, you and your sons and your wife and your sons' wives with you.

4. Bereishit 46:6-7

...וַיָּבֹאוּ מִצְרָיְמָה יַעֲקֹב וְכָל־זַרְעוֹ אָתּוֹ. בָּנָיו וּבְנֵי בָנָיו אָתּוֹ בְּנֹתִיו וּבְנוֹת בָּנָיו וְכָל־זַרְעוֹ הַבִּיא אָתּוֹ מִצְרִיְמָה...

And they came to Egypt, Yaakov and all of his children. His sons and grandsons with him, his daughters and his sons' daughters and all of his seed, he brought with him to Egypt.

5. Bereishit 7:13

בָּעֵצֵם הַיּוֹם הַזָּה בַּא נֹחַ וְשֶׁם־וָחָם וַיֵּפֶת בְּנֵי־נֹחַ וְאֶשֶׁת נֹחַ וּשְׁלֹשֶׁת נְשִׁי־בַנַיו אָתַּם אֱלֹ־הַתֵּבַה:

On that very day, Noach and Shem and Cham and Yefet, the sons of Noach, and the wife of Noach, and the three wives of his sons with them, came to the boat.

6. Bereishit 8:16

צא מִן־הַמֵּבָה אַתָּה וְאִשְׁתְּדּ וּבָנֶידּ וּנְשִׁי־בָנֶידּ אִתָּה:

Leave the boat – you, your wife, your sons and your sons' wives with you.

7. Midrash, Bereishit Rabbah 31:17

"אתה ובניד'

- ר' יהודה בר סימון ור' חנין בשם רב שמואל בר ר' יצחק אמר: נח כשנכנס לתיבה נאסר לו פריה ורביה, הה"ד "ובאת אל התיבה אתה ובניך" לעצמן, "ואשתך ונשי בניך" לעצמן. כיון שיצא התיר לו, הה"ד "צא מן התיבה אתה ואשתך ובניך ונשי בניך" לעצמן.
- אמר ר' אבון כתיב (איוב ל:ג) "בחסר ובכפן גלמוד", אם ראית חסרון בא לעולם, וכפן בא לעולם, "גלמוד", הוי רואה את אשתך כאילו היא גלמודה, שכן בכרכי הים קורין לנדה גלמודה.
 - אמר רבי הונא כתיב (בראשית מא:נ) "וליוסף יולד שני בנים בטרם תבא שנת הרעב."

"You and your sons"

Rabbi Yehudah bar Simon and Rabbi Chanin in the name of Rav Shemuel bar Rabbi Yitzchak said: When Noach entered the boat, procreation was prohibited for him. Thus it says, "And you shall come to the boat, you and your sons" separately, "and your wife and your sons' wives" separately. When he left, Gd permitted this for him, as Bereishit 8:16 says, "Leave the boat, you and your wife and your sons and your sons' wives."

- Rabbi Avun said: Job 30:3 says, "In lacking and famine, alone [galmud]." If you see lacking come to the world, and famine come to the world, "galmud", see your wife as though she was a widow [galmudah], for in the cities of the sea they call a niddah, "galmudah".
- Rabbi Huna said: Bereishit 41:50 says, "And to Yosef were born two sons, before the arrival of the year of famine."

8. Bereishit 8:18

וַיֵּצֵא־נֹחַ וּבַנַיו וָאִשָׁתּוֹ וּנִשֵׁי־בַנַיו אָתּוֹ:

And Noach departed, and his sons and his wife and the wives of his sons with him.

9. Midrash, Midrash Aggadah to Bereishit 8:18

:ויצא נח. ולא קבל עליו לשוב אל אשתו ולהתעסק בפריה ורביה, מפני שהיה מתיירא שמא יחריב הקב"ה את עולמו פעם אחרת: "And Noach departed" – And he did not accept to return to his wife and procreate, for fear that Gd might destroy His world again.

10. Commentary of Tosafot to Taanit 11a

אסור לאדם לשמש מטתו בשני רעבון - ואם תאמר הרי יוכבד נולדה בין החומות ואותו העת עת רעב היה וע"כ שימשו מטותיהן בשני רעבון ויש לומר דלכ"ע לא הוי אסור אלא למי שרוצה לנהוג עצמו בחסידות ויוסף לא שימש אבל שאר בני אדם שימשו.

One might ask: Yocheved was born within the walls of Egypt, and that was a time of famine – they must have mated during years of famine! Perhaps it is not prohibited for all, but only for one who wishes to lead a pious life. Yosef did not mate, but others did.

11. Rabbi Yoel Sirkis, Bach to Orach Chaim 240

וחלילה לומר על לוי דקא עביד איסורא! ואף על פי שהיה קודם מתן תורה, מכל מקום אם היה אסור לאחר מתן תורה לא היתה מטה שלמה נוהגים מנהגם אלא על פי התורה כמו שהיו נוהגין האבות! אלא ודאי חשוכי בנים מותרים אלא דיוסף נהג בחסידות.

It would be a desecration to say that Levi transgressed! And even though he was before the Torah was given, still, if it would be prohibited after the Torah was given then the "perfect bed" would not have acted other than according to the Torah, as did the patriarchs! Rather: those who lacked children were certainly permitted, and Yosef acted with special piety.

Why Split Up?

12. Midrash Tanchuma, Noach 11

שבשעה שהעולם ניתן בצרה ובחרבן אסור לאדם להזקק בפריה ורביה שלא יהא הקב"ה עוסק בחורבן העולם והוא בונה When the world is suffering and destroyed, one may not procreate, so as not to build while Gd is involved in destroying the world.

13. Kohelet 9:4

בִּי־מִי אֲשֶׁר יִחָבַּר אֱל כַּל־הַחַיִּים יֵשׁ בִּטַחוֹן...

For to one who is joined to all who live, there is hope...

14. Rabbi Yerucham Levovitz, Daat Chochmah uMussar III 295

גדול כ"כ ענין של נושא בעול עם חבירו, מפני שזה כל התורה כולה, היינו איחוד הנפשות להרגיש זא"ז, וכל לימוד התורה, הלימוד והמעשה, הנה סוף המטרה שיתאחדו הנפשות להיות מרגישים זא"ז שיהיו אחד ממש.

The issue of bearing the yoke with others is so great, because this is the entire Torah, meaning the joining of souls to feel each other's feelings. All of Torah study, all of the learning and all of the deeds, the final goal is that all souls should be joined, to feel each other's feelings, to truly be one.

15. Talmud, Taanit 11a

כל המרעיב עצמו בשני רעבון ניצל ממיתה משונה... אמר ריש לקיש אסור לאדם לשמש מטתו בשני רעבון, שנאמר "וליוסף ילד שני בנים בטרם תבוא שנת הרעב." תנא: חסוכי בנים משמשין מטותיהן בשני רעבון. תנו רבנן, "בזמן שישראל שרויין בצער ופירש אחד מהן, באין שני מלאכי השרת שמלוין לו לאדם ומניחין לו ידיהן על ראשו ואומרים 'פלוני זה שפירש מן הצבור אל יראה בנחמת צבור."" Anyone who starves himself in a time of famine will be saved from an unusual death... Reish Lakish said: One may not have relations during a famine, as it says, "And to Yosef were born two sons, before the arrival of the year of famine." We have learned: Those who lack children may have relations during a famine. It was taught, "When Israel is in pain and one of them separates [from the community], two ministering *malachim* who escort a person come and place their hands on his head, saying, "This person, who separated from the community, shall not see the community's consolation."

16. Rashi to Taanit 11a

אסור לשמש מטתו בשני רעבון - דצריך אדם לנהוג צער בעצמו.

For one must conduct himself in pain.

17. Yeshayah 15:5 (and see 16:9)

לַבִּי לְמוֹאַב יִזְעַק בָּרִיחָהַ עַד צֹעַר עָגַלַת שְׁלְשִׁיַה...

My heart cries out for Moay, her refugees to Tzoar, a third-born calf...

18. Midrash, Bamidbar Rabbah 20:1

כל הנביאים היו במדת רחמים על ישראל ועל עובדי כוכבים שכן ירמיה אומר (ירמיה מח) "לבי למואב כחלילים יהמה" וכן יחזקאל (יחזקאל כז) "בן אדם שא על צור קינה," וזה אכזרי עמד לעקור אומה שלימה חנם על לא דבר! לכך נכתבה פרשת בלעם להודיע למה סלק הקב"ה רוח הקדש מעובדי כוכבים. שזה עמד מהם וראה מה עשה.

All of the prophets were merciful upon Israel and the idolaters, as Yirmiyahu 48 says, "My heart moans for Moav, like wind instruments." And so Yechezkel 27, "Son of man, raise wailing for Tyre." This cruel one arose to uproot an entire nation for nothing, for no reason! Therefore, the portion of Bilam was recorded, to inform of why Gd removed Divine inspiration from the idolaters. He arose from among them – and see what he did.

19. Rabbi Zev Wolf Torbavitz, Ziv Mishneh to Rambam's Hilchot Tefilah 12:15

"הבוחר בנביאים טובים", היא ברכה על הנביאים עצמן, ומשה רבינו ע"ה אב הנביאים ג"כ בכללם. ואנו מברכים לד' יתברך על שבחר בהם בהיותם רועים טובים ורחמנים, כי משה רבינו וכל הנביאים כולם מסרו נפשם על ישראל, וגם בעד האומות אמר ישעיה הנביא ע"ה "לבי למואב יזעק" (ישעיה ט"ו) וכדאמרו חז"ל. וגם באנו לשלול בזה נביאי השקר אשר התעו את ישראל ולא חמלו עליהם אשר לא בחר בהם ד'.

"Who selects good prophets" – this blessing is for the prophets themselves, including Moshe, source of prophets. We bless Hashem for choosing them because they were good and merciful shepherds; Moshe and all of the prophets gave themselves for Israel. For the nations, too, Yeshayah said, "My heart cries out for Moav," as our sages said. We also come to reject the false prophets who misled Israel and did not have mercy upon them; Gd did not choose them.

20. Bereishit 42:1, with Rashi

וַיַּרָאוּ: שָׁבֶר כִּי יָשׁ שֶׁבֶר בְּמִצְרָיִם וַיּאֹמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לָמָה תִּתְרָאוּ:

"למה תראו עצמכם בפני בני ישמעאל ובני עשו כאלו אתם שבעים?" שבאותה שעה עדיין היה להם תבואה.

"Why should you display yourselves before the families of Yishmael and Esav as though you were full?" For they still had grain.

21. Shulchan Aruch Orach Chaim 240:12

אסור לשמש מטתו בשני רעבון, אלא לחשוכי בנים.

One may not engage in relations during a famine, other than those who lack children.

22. Rabbi Moshe Cordovero (16th century Israel), Tomer Devorah 1

האדם ראוי שיתדמה לקונו, ואז יהיה בסוד הצורה העליונה, צלם ודמות, שאילו ידומה בגופו ולא בפעולות, הרי הוא מכזיב הצורה ויאמרו עליו "צורה נאה ומעשים כעורים." שהרי עיקר הצלם והדמות העליון הן פעולותיו, ומה יועיל לו היותו כצורה העליונה, דמות תבנית אבריו, ובפעולות לא יתדמה להווי?

Man is suited to resemble his Creator, and then he achieves the secret of the higher form, *tzelem* and *demut*. If he were to resemble physically, but not in his actions, he would be making the form into a lie. They would say of him, "This is a pleasant form, but ugly deeds." The essence of the higher *tzelem* and *demut* is in His actions, and of what good is it to be like the higher form, the form of His "limbs", and to not resemble his Creator in his actions?

But someone is always suffering, somewhere!

23. Talmud, Bava Metzia 33a

אמר רב יהודה אמר רב: אמר קרא אפס כי לא יהיה בך אביון - שלך קודם לשל כל אדם.

Rav Yehudah cited Rav: The text says, "But there shall be no pauper among you" - Yours precedes that of all others.

24. Talmud, Bava Metzia 33a

"כי תראה" יכול אפילו מרחוק? תלמוד לומר "כי תפגע". אי "כי תפגע" יכול פגיעה ממש? תלמוד לומר "כי תראה," ואיזו היא ראייה שיש בה פגיעה? שיערו חכמים אחד משבע ומחצה במיל וזה הוא ריס.

"When you see" – Even from afar? It also says, "When you encounter". Does "When you encounter" limit the law to an actual encounter? It also says, "When you see." What is sight that is an encounter? The sages evaluated it as 7.5 mil, which is a ris.